

Tweede zondag van Pasen
Wouter Blesgraaf SJ

Een tijd geleden – al meer dan tien jaar geleden – bezocht ik de Britse stad Coventry. Het was en is een vrij gewone industriestad. Wat deze stad bijzonder maakt, is dat ze één van de eerste steden is geweest die in de Tweede Wereldoorlog zo zwaar zijn gebombardeerd, dat de binnenstad en veel omliggende wijken zo goed als helemaal waren weggevaagd. Vele steden zouden Coventry volgen. De reden dat ik erheen ging, was de Anglicaanse kathedraal. Het oude Middeleeuwse gebouw was net als duizenden andere gebouwen getroffen door brandbommen en in vlammen opgegaan. Het oude gebouw was geconserveerd als ruïne, met alleen de buitenmuren en torenspits. Maar eraan vast gebouwd was een nieuwe kathedraal, waarin de thema's 'overwinning op het kwaad' en 'verzoening' een prominente plek hadden gekregen. Onder een beeld van Christus Die troont in glorie zag ik met sierlijke letters geschreven: "*Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste, en de Levende; Ik was dood en zie, ik leef tot in de eeuwen der eeuwen. Ik heb de sleutels van de dood en de onderwereld.*" Ik was gelijk verkocht. De tekst uit het boek Apokalyps of Openbaring kende ik van te voren wel, maar ik had er nooit erg bij stilgestaan. Nu echter wel, bij het betreden van zo'n plek met een geladen geschiedenis waarin de heilige ruimte een krachtig antwoord was op dood en verwoesting. Nu nog voel ik bijna een rilling over mijn ruggengraat lopen wanneer ik deze woorden van de Gekruisigde en Verrezen Heer lees.

Vandaag horen we allemaal deze woorden in de tweede lezing. Ze zijn kalmerend en tegelijk verontrustend. Jezus zegt in feite: 'Ik ben er. Ik heb controle over de situatie. Mijn domein strekt zich uit tot de poorten van de hel.' Naast rust roepen ze ook dood op, die pas ontstond nadat onze eerste voorouders Nee zeiden tegen Gods stem en in plaats daarvan naar een andere stem luisterden. Het bestaan van het kwaad in de wereld brengt ons terug naar de eerste zin van de tweede lezing. Johannes vertelt ons dat hij zich in ballingschap bevindt. Ballingschap was een strenge straf in zijn tijd in het Romeinse Rijk. De reden? "*Omwille van het woord Gods en het getuigenis over Jezus*", schrijft Johannes droogjes. Kortom, vervolgd omwille van zijn geloof. Waarschijnlijk was Johannes een belangrijk leider in de opduikende christelijke gemeenschappen in wat nu de westkust van Turkije is. Blijkbaar maakte hij met zijn activiteiten veel machtige vijanden. Het is frappant hoe Johannes zijn lot schetst voor zijn lezers. "*In de verdrukking, in het koninkrijk en de verwachting*". Hij noemt drie elementen. Ten eerste lijden of beproevingen of vervolgingen, ten tweede het koninkrijk van God, en ten derde volharding. Johannes zegt in feite, 'ja ik heb het moeilijk, maar ik behoor ook tot Gods koninkrijk en dat toebehoren helpt mij om te volharden. Het toebehoren aan God geeft kracht, inspiratie en hoop. Die helpen mij om te volharden in geloof en liefde.' Naar alle waarschijnlijkheid was het Jezus Christus Die het moreel van Johannes opvijzelde. Het is een opsteker te realiseren dat Johannes niet in zijn ballingsoord stierf. Na een verandering van regering kreeg hij toestemming om terug te keren naar het vasteland en zijn vrienden in de Heer. Een overlevering vertelt dat Johannes een hoge leeftijd bereikte en in de stad Efese woonde. In het Evangelie van vandaag zien we duidelijker hoe Jezus Zijn mensen vertroost. Hij begint met de groet 'Vrede zij met u', letterlijk 'vrede voor jullie'. Vrede is Jezus' handelsmerk of waarmede: daaraan herkennen we de aanwezigheid van Christus. Het is vooral het waarmede van de Verrezen Christus. Het woord 'vrede' komt vijf keer voor in het Evangelie volgens Johannes, en drie ervan komen voor in passages die we vandaag lezen en proclameren. Jezus' overwinning op de dood en vrede voor ons horen bij elkaar. Christus herhaalt het woord 'vrede' ook om andere redenen. Herhaling is nodig om Zijn boodschap te laten doordringen tot de murw geslagen, rouwende en paranoïde leerlingen. Jezus vertroost niet alleen; Hij geeft ook een diagnose van de werkelijkheid op haar diepste vlak: 'Ik ben er. Ik heb controle over de situatie.' Haast net als in de tweede lezing. Maar naast vertroosten en het stellen van een diagnose doet Jezus nog iets: Hij *empowert* ons. Hij laat Johannes iets doen: neerpennen wat hij heeft gezien. Dit zal worden wat wij nu kennen als het Bijbelboek Apokalyps of Openbaringen. Een piepklein gebaar, zou je wellicht zeggen, temidden van de kosmische beweging

van Gods reddingsplan dat zich over de hele geschiedenis en daarbuiten afspeelt. Toch hebben deze aantekeningen van Johannes, ondanks hun soms verbijsterende beelden, talloze christenen door de eeuwen heen geïnspireerd om te volharden in het geloven en goeddoen temidden van tirannie. Ze hebben talloze christenen geholpen om hun aandacht te verleggen van allerlei vormen van afgoden tot de levende en verrezen Heer.

Jezus *empowert* ook de leerlingen in het Evangelie van vandaag. Allereerst zendt Hij hen uit zoals Jezus Zelf door de Vader is uitgezonden. Zo zijn ze verbonden met de Drie-ene God door geloof, sacramenten, liefde en gehoorzaamheid. Daarnaast geeft hij hen de macht om te vergeven.

We kunnen iets leren van deze verhalen. Wij hebben niet te lijden zoals Johannes, maar als gelovigen in West-Europa hebben we het moeilijk. Velen zitten bij de pakken neer, zoals de leerlingen op Paasmorgen. Velen worstelen om het geloof te behouden. Het beeld van de zwartgeblakerde Notre Dame in Parijs laat ons niet los, niet alleen vanwege de kostbare kunst erin maar ook omdat haar geblakerde dak en deels ingestorte plafond een soort dakloosheid suggereert. Beelden van de één week geleden door een aanslag getroffen St. Sebastiaankerk in Sri Lanka, die ook geen dak meer heeft, achtervolgen ons evenzeer. De oude kathedraal van Coventry laat echter zien dat een ander perspectief ook mogelijk is. We kunnen inspiratie halen uit de nieuwe kathedraal van Coventry met haar tweeledige nadruk op 'het goede dat het kwade overwint' en 'verzoening'. Dit is het 'koninkrijk' waarover Johannes schreef, dat ons hoop geeft en ons helpt om te volharden in geloof en liefde. Zoals de leerlingen in het Evangelie van vandaag kunnen onze kleine daden van vergeving dit Koninkrijk zichtbaar maken in ons leven. Zoals Johannes in de tweede lezing van vandaag kunnen onze opgeschreven ervaringen met de Verrezen Heer die we met anderen delen dit koninkrijk zichtbaar maken in ons leven.